

El fet evident que actualment el FONS CATALÀ DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT, és el punt de trobada del municipalisme català pels temes de solidaritat i cooperació internacional ha estat possible pel treball continuat de molts d'anys i per la suma d'esforços de molta gent que ha cregut en un projecte col·lectiu. Vist en la perspectiva dels 19 anys d'història, resulta sorprenent que el camí iniciat, molt modestament, l'any 1986 amb només set ajuntaments, que representaven el 3% de la població de Catalunya i tres entitats, hagi crescut fins la realitat present, que ja som 257 ajuntaments, dues diputacions, 14 consells comarcals, la Mancomunitat de Municipis de l'AMB, 13 entitats i la presència activa de la Generalitat de Catalunya com a Institució Protectora del Fons. Podem dir que només comptabilitzant la població representada al Fons a través dels ajuntaments suposa més d'un 83%.

Aquesta iniciativa ha tingut alhora l'encert de crear escola i de contribuir a generar un model de vertebració de la cooperació descentralitzada local que, en primera instància, s'ha estès en altres àmbits territorials de l'Estat amb la creació de nou Fons de Cooperació i Solidaritat. Al setembre d'enguany, es compleixen precisament els 10 anys de la Confederació de Fons, organisme que els agrupa i el qual des del primer dia presideix el Fons Català. Des d'aquest àmbit el Fons Català és un interlocutor preferent a nivell estatal per l'àmbit de la cooperació.

En els darrers dos anys hem endegat iniciatives conjuntes amb xarxes de municipis europeus, de França, Itàlia, Holanda, atenent sobretot a processos de diplomàcia de ciutats i al treball per la pau.

I, potser d'aquest recorregut, on realment pensem que el FONS CATALÀ ha fet un procés més interessant és a definir una trajectòria de cooperació descentralitzada amb continguts, que s'ha anat forjant amb el temps, i de quin és el paper que les institucions locals poden fer en cooperació internacional i en la qual cosa cada dia es veu més necessari com a **veu pròpia del municipalisme en la construcció d'un nou model social més just basat en la inclusió social en el conjunt del planeta.**

En aquest moment en què el municipalisme està per primera vegada integrat en una única federació mundial **Ciutats i Governos Locals Units** és l'hora que des d'aquest marc també es pugui fer sentir la veu dels qui aposten per una globalització del desenvolupament i dels drets humans i dels drets del pobles.

El Fons Català ha demanat l'ingrés al CGLU perquè és important la presència dins la nova federació mundial de ciutats incidint en la dinàmica de promoure polítiques públiques de cooperació descentralitzada i iniciatives de solidaritat internacional i de pau i treballar activament en les Comissions del CGLU.

- GOVERNS LOCALS I AGENDA MUNDIAL AL DESENVOLUPAMENT
- INCLUSIÓ SOCIAL (FAL)
- DIPLOMÀCIA DE CIUTATS
- COOPERACIÓ DESCENTRALITZADA
- COMISSIÓ INTERREGIONAL MEDITERRÀNIA

Treballar en el vessant municipalista amb l'enfocament de moviment emergent de consciència global, és fonamental si pensem que aquest no és només un moviment ciutadà, sinó que és sobretot una dinàmica que des de l'àmbit local es preocupi per la dinàmica global. En un món globalitzat no hi ha solucions només locals però els efectes sí que ho són. Això dóna dret al món local a reclamar una major incidència en l'àmbit global.

És que **en un món tan interdependent com l'actual, els problemes de governabilitat mundial afecten el conjunt dels països**. Així, podem afirmar que la globalització fa que els béns públics, com són: els drets econòmics, socials i culturals, les problemàtiques ambientals, la justícia internacional, l'exclusió social, la pau... no poden ser gestionats per cada país, unilateralment. Per això, podem dir que, davant de fenòmens com la immigració o del procés creixent d'exclusió social a casa nostra, **no podem aturar el procés de cooperació internacional**, ja que hem de concloure **que l'ajut oficial al desenvolupament és més necessari que mai, com a mecanisme de denúncia i mitigació dels efectes que l'actual procés de globalització ocasiona**.

Aquesta etapa de globalització comporta que el nivell de benestar on se situa cadascun dels béns públics globals, ve marcat pel nivell més baix dins l'esfera internacional. Així, **les esclotxes en el dret públic internacional (acord de Kioto, Tribunal Penal Internacional, paradisos fiscals...)** enfonsen el dret públic global. Un món amb un creixent desequilibri de drets es fa ingovernable i, per això, **cal abordar prioritàriament el debat sobre els mecanismes de gestió dels béns públics globals**.

Enguany també hi ha en el debat internacional el procés de reforma del sistema de Nacions Unides: esperem que aquest sigui un primer pas cap a la reforma i avenç en la democratització de totes les institucions internacionals.

Hem de treballar cap a construir una nova globalització que comporti una carta de ciutadania que sigui aplicable a tots els ciutadans del món sense exclusions i que els mecanismes per gestionar-la siguin realment democràtics. Fins ara, el multilateralisme ha estat només a mans dels estats, però ara cal que s'obrin espais

a la presència d'altres àmbits de l'administració -entre els quals el municipalisme- i de la societat civil.

Per això, la cooperació internacional s'ha de concebre com un instrument de gestió global. La resposta, entre d'altres, a la pobresa, s'ha d'orientar a la resposta a la preservació d'un dret: **el desenvolupament, un dret de tots els pobles** i la seva eradicació ha de ser la màxima prioritat.

Des dels marcs de coordinació de la cooperació descentralitzada, **cal fer arribar a totes les esferes internacionals la demanda d'una redistribució del pes de les decisions a l'àmbit local i regional**, per tal de reivindicar que una bona part del procés d'aquest canvi global passa per l'empoderament local i per l'aplicació efectiva del principi de subsidiarietat i d'avenç en el processos de descentralització competencial, per avançar cap a la democratització que emani de la ciutadania i compti amb la seva participació real.

En aquests moments, comencen a haver-hi alguns espais on, des del municipalisme, es pot incidir a canviar polítiques públiques d'administracions de rang superior a la local. Pel que fa a la cooperació internacional, hem aconseguit un marc estable de participació tant pel que fa l'Estat espanyol, en la **Comissió Interterritorial** que preveu la Llei 23/1998 de cooperació internacional pel desenvolupament, com pel que fa a Catalunya, en el marc de la **Comissió de Coordinació dels Ens Locals** que contempla la Llei 26/2001 de cooperació al desenvolupament. El Fons Català de Cooperació és interlocutor en ambdós marcs legislatius.

És evident que el panorama públic català de cooperació ha variat substancialment en els darrers temps amb el desplegament de l'**Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya**, amb la qual des del primer moment s'ha establert un clima d'intensa col·laboració mútua en què el Fons Català participa, a més de la Comissió de Coordinació dels Ens Locals, en el Consell Assessor de Cooperació, al Comitè Català d'Ajut Humanitari d'Emergència i al Consell Català de Foment de la Pau. Aquesta positiva col·laboració, s'ha vist intensificada, des de principis del 2005, per la invitació expressa a les reunions de la Junta del Fons Català del director de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament i que es refermarà, en els propers dies, amb la signatura d'un conveni marc de legislatura fins el 2007.

En la nova etapa que actualment s'inicia, amb l'**Agència Espanyola de Cooperació Internacional** hi ha converses per assolir compromisos i vies d'estables de cooperació com són les iniciatives en suport del món local, a través del disseny i implementació del *Programa de cooperació internacional de apoya a la cooperació descentralitzada local*. Al nostre entendre, això permetrà reprendre el conveni que tenim subscrit amb l'AECI des de l'any 1996 que ha estat inactiu en els darrers anys.

Des dels últims anys hem pogut presentar també propostes i iniciatives en l'àmbit europeu, que hem fet arribar tant a la **Comissió de Desenvolupament** com a la **Comissió de Justícia i Interior del Parlament Europeu** i, a través dels eurodiputats catalans, hem aconseguit que s'inclouin esmenes i propostes nostres i, per primera vegada, enguany ja tenim confirmat finançament europeu per a projectes de desenvolupament.

És des de tots aquests àmbits que podrem incidir en l'impuls de l'**assoliment d'aquests drets universals de ciutadania**, tant pel que fa a la demanda de reconeixement del dret com pel que fa a la seva aplicació efectiva i **ahora a transformar les polítiques públiques de cooperació dels estats i de la UE perquè siguin sensibles i donin el suport que mereixen les polítiques públiques de cooperació endegades des de les xarxes de municipis cooperants.**

En aquest sentit, des del **FONS CATALÀ DE COOPERACIÓ**, hem orientat la cooperació a l'**enfortiment dels processos d'empoderament local, tant per a les autoritats locals - democràtiques i participatives- com per a l'àmbit comunitari. A aquest fi, prioritzem cinc eixos:**

- MUNICIPALISME I GOVERNABILITAT
- DESENVOLUPAMENT LOCAL
- CODESENVOLUPAMENT (MIGRACIONS I DESENVOLUPAMENT)
- DRETS ECONÒMICS, SOCIALS, CULTURALS I DRETS DELS POBLES
- DIPLOMÀCIA DE CIUTATS I CULTURA DE PAU

Pel que fa a les àrees geogràfiques, ens centrem prioritàriament a:

- CENTREAMÈRICA I CARIB
- SUD-ÀMÈRICA
- ÀFRICA SUBSAHARIANA
- MAGRIB I ÀREA MEDITERRÀNIA ORIENTAL
- I PUNTUALMENT EN EL MARC DE L'EMERGÈNCIA DEL TSUNAMI EN RECONSTRUCCIÓ A SRI LANKA, INDONÈSIA I ÍNDIA

Pel que fa a la dinàmica interna cal intensificar la participació activa dels socis tant en les comissions de treball com en el mateix procés de gestió de projectes al Fons:

- COMISSIÓ DE MUNICIPALISME
- COMISSIÓ DE MIGRACIONS I DESENVOLUPAMENT
- COMISSIÓ DE LA MEDITERRÀNIA

Pel que fa la difusió, cal donar a conèixer molt més les tasques que realitzem, a partir d'una política informativa que, tant a través de les publicacions escrites com per mitjans electrònics, incrementin substancialment la comunicació, tant interna com externa.

Pel que fa als marcs de representació

● **A CATALUNYA**

- Coordinació amb l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, a través del conveni que dota d'un marc de cooperació estable de legislatura
  - Participació activa en la Comissió de Coordinació amb els Ens locals
  - Participació activa en el Consell Assessor de Cooperació
  - Participació activa en el Comitè Català de Foment de la Pau
  - Participació activa en el Comitè Català d'Ajut Humanitari d'Emergència
- Coordinació amb les organitzacions municipalistes: FMC i APMC
- Participació activa en tots aquells Consells de Cooperació, en els quals el Fons té representació: tant a la Diputació de Barcelona, Diputació de Girona, a la Mancomunitat de Municipis de l'AMB i als consells locals de cooperació on col·laborem: Badalona, Barcelona, Cambrils, Castelldefels, Centelles, Cerdanyola del Vallès, Esparreguera Girona, Igualada, Lleida, Mataró, Molins de Rei, Montcada i Reixac, Montmeló, Palafrugell, Ripollet, Sant Sadurní d'Anoia, Santa Coloma de Gramenet i Vilafranca del Penedès.

● **A L'ESTAT ESPANYOL**

- Reactivació del conveni amb l'AECI i impuls del Programa de Cooperació Internacional de Suport a la Cooperació Descentralitzada Local
- Participació en la Comissió Interterritorial de Cooperació del Ministeri d'Exteriors
- Participació en la Comissió Internacional de la FEMP
- Impuls i coordinació en el si de la Confederació de Fons

● **A L'ÀMBIT INTERNACIONAL**

- Col·laboració activa en el municipalisme internacional a través de CGLU-Ciutats i Governos Locals Units, tot promovent iniciatives de cooperació descentralitzada entre ciutats per tal que avancem cap a un món més solidari, tot reivindicant la importància de l'espai local en la lluita per l'eradicació de la pobresa en tots els continents.
- Col·laboració en el PDHL de Nacions Unides
- Programa d'Incidència a la Unió Europea, tant pel que fa al Parlament Europeu, a través de la Comissió de Desenvolupament, com als diferents àmbits de les polítiques europees.

Per acabar, només reafirmar-nos que és cert també que el Fons Català té encara aspectes per aprofundir i millorar, i com tot projecte dinàmic i viu, anirà variant en el temps en funció de la voluntat col·lectiva. Tenim la voluntat de continuar ampliant la nostra massa social i intensificant la relació amb les grans institucions del nostre país a partir de marcs estables conveniats de relació que recullin la singularitat de cada institució i estableixin marcs de col·laboració i punts de trobada.

Ahora, el Fons Català vol tirar endavant també una aposta decidida per millorar la qualitat de la cooperació descentralitzada local i en els darrers temps hem implementat sistematitzacions de processos i avaluacions sobre terreny. Ara, volem també fer difusió i implementació pilot del projecte Qualitat que permetrà l'autoavaluació dels programes per part dels pròpies entitats executores i de crear mecanismes per millorar la programació i planificació de les accions a fi d'optimitzar els resultats i fer més integrades les accions que es plantegen.

Pensem que aquestes línies de treball 2005 poden continuar consolidant el Fons Català com a marc unitari del municipalisme en temes de solidaritat i d'exercir la representació política i institucional davant les esferes catalanes, estatals i internacionals que ja se'ns reconeix.

Barcelona, 11 de juny de 2005